Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 16.01.2023
Vår ref: 2022/30356
Deres dato:
Deres ref:

Sarpsborg kommune
Glengsgata 38
1706 SARPSBORG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ane Igland Hellerslia, 32266859

Vedtak om endring av tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune

Sarpsborg kommune har søkt om endring av tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden og endrer tidsrommet for gjennomføring av arbeidene til å gjelde fra 1. august til 1. april.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 7 500,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad om endring av tillatelse etter forurensningsloven mottatt 19. desember 2022, der det søkes om tillatelse til å utføre arbeidene fra 1. august 2023. Vi viser også til tidligere tillatelse gitt 8. desember 2022 (2022.0976.T).

Bakgrunn

Sarpsborg kommune planlegger å legge en vannledning mellom Baterød vannverk og landtak på Jellestad. Tiltaket innebærer at det må mudres og eventuelt sprenges på strekningen. I forbindelse med dette søkte Sarpsborg kommune om tillatelse etter forurensningsloven til å mudre 7352 m^3 ± 735 m^3 og sprenge 20 m^3 ± 5 m^3 masser. Statsforvalteren fattet vedtak om tillatelse til mudring og sprengning 8. desember 2022, med vilkår om at mudrearbeidene skulle foretas i perioden 1. november til 1. april, og sprengning fra 1. desember. Statsforvalteren mottok søknad om endring av tillatelsen 19. desember 2022. I endringssøknaden søkes det om å starte arbeidene 1. august. Bakgrunnen for ønsket om å starte på denne tiden av året, er at isen på Glomma legger seg i november og at det derfor vil være vanskelig å utføre arbeidene på vinteren.

I søknaden om endring av tillatelsen, opplyses det om at det kanskje ikke vil bli behov for sprengning.

Høring
Statsforvalteren har ikke sendt søknaden om endring av gjeldende tillatelse på høring, siden endringen av tillatelsen anses å ha mindre miljømessig betydning, jf. forurensningsforskriften § 36-9 andre ledd bokstav b.

Statsforvalterens vurdering
Det er registrert laks i Glomma, men inne i Nipa er det ikke registrert laks eller ørret. Det er også andre arter i Nipa, men disse er vanlige, tallrike og har et stort potensial for å rekruttere. Fugler i området vil kunne bli berørt, men den omsøkte tidsperioden for arbeidet er utenfor hekketiden og trekkfugler som er på vei sørover vil ikke bli berørt i særlig grad. Arbeidene i Glomma og Nipa vil foregå på et sted av gangen, slik at de største delene av området fortsatt vil være tilgjengelige mens arbeidene pågår. Statsforvalteren vurderer at de omsøkte endringene ikke vil gi vesentlig større miljøkonsekvenser enn det som var vurdert i opprinnelig søknad. Statsforvalteren konkluderer med at oppstart av arbeidene kan skje 1. august 2023.

Vi viser til vårt vedtak av 8. desember 2022 om tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune for ytterligere vurderinger etter forurensningsregelverket.

Vedtak om endring av tillatelse
Statsforvalteren endrer tillatelsen etter forurensningsloven til mudring og sprengning i Glomma og Nipa, til å kunne gjennomføres fra 1. august 2023.

Endringen er foretatt med hjemmel i forurensningsloven § 18 første ledd nr. 5. Vi viser til endring av vilkår i vedlagt tillatelse.

Vedtak om gebyr
Vi viser til varsel om gebyr datert 21.12.2022. Vi varslet sats 9 som i 2023 utgjør kr. 7 500,- for behandling av søknaden. Statsforvalteren vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 9 kommer til anvendelse i denne saken. Sarpsborg kommune skal betale kr. 7 500,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Gebyret fastsettes på bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i sammenheng med behandling av søknaden. Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Dette inkluderer gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang
Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes, jf. § 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Andreas Røed
seniorrådgiver
Klima- og miljøvernavdelingen

Ane Igland Hellerslia
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune
2 Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning i forbindelse med legging av vannledning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune

Kopi til:

KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Weronika Monika Burandt	Helgebyveien 59 A	1734	Hafslundsøy
Terje Mathisen	Nipaveien 185	1734	HAFSLUNDSØY
Hege J Selnes Jørgensen	Yngvar Kingsrøds Vei 48 A	1734	Hafslundsøy
VIKEN FYLKESKOMMUNE	Postboks 220	1702	SARPSBORG
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
HAFSLUND HOVEDGÅRD	POSTBOKS 55	1701	SARPSBORG
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
Heidi Kingsrød Mathisen	Nipaveien 185	1734	Hafslundsøy
NORSK MARITIMT MUSEUM	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Øivind Erichsen	Nordbyveien 210	1734	HAFSLUNDSØY
Ole-Christian Løchen	Varteigveien 172	1735	VARTEIG
KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Jaran Gjerløw	Helgebyveien 30	1734	HAFSLUNDSØY
COWI AS			Fredrikstad
Finn Åge Karlsen	Bruseveien 140	1738	BORGENHAUGEN
Yngvar Vilhelm Kingsrød	Nipaveien 211	1734	Hafslundsøy
Lukasz Arkadiusz Burandt	Helgebyveien 59 A	1734	Hafslundsøy
Ingrid Odden Karlsen	Bruseveien 140	1738	BORGENHAUGEN

Odd Ivar Jørgensen	Yngvar Kingsrøds Vei 48 A	1734	HAFSLUNDSØY
Karine Maugsten Bratland	Torpedalsveien 44	1791	Tistedal
Jim Freddy Mathisen	Haslegårdsveien 28	1734	HAFSLUNDSØY

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune

Den opprinnelige tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16. Vedtaket om endring av vilkår i den opprinnelige tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 18 første ledd nr. 5.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Tillatelsen gjelder fra 1. august 2023, og frem til arbeidene er ferdigstilt. Arbeidene kan kun foregå i perioden 1. august – 1. april.

Bedriftsdata:

Tiltakshaver: Sarpsborg kommune teknisk etat
Tiltakshavers adresse: Glengsgata 38 1706 Sarpsborg
Org. nummer: 974637146
NACE-kode og bransje: 84.130 – Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Forurensningsmyndighetens referanser:

Tillatelsesnummer: 2022.0976.T		
Tillatelse første gang gitt: 08.12.2022	**Tillatelse sist revidert i medhold av forurl. § 18 tredje ledd:**	**Tillatelse sist endret:** 16.01.2023
Hilde Sundt Skålevåg seksjonssjef	Ane Igland Hellerslia rådgiver	

Endringslogg:

Endrings-nummer	Endringer av	Saksbeh. og saksnr.	Beskrivelse av endring
00.	08.12.2022	ANIHE, 2022/30356	Tillatelsen ble gitt
01.	16.01.2023	ANIHE, 2022/30356	Vilkår i tillatelsen ble endret til at alt arbeid kan starte 1. august 2023.

Innhold

1 Tillatelsens ramme....4
2 Generelle vilkår....4
2.1 Gjennomføring av tiltak....4
2.2 Sikring av tiltaksområdet....4
2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring....4
2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen....4
2.5 Utslippsbegrensninger....4
2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig....4
2.7 Endring av vilkår....5
2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold....5
2.9 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare....5
2.10 Internkontroll....5
2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø....5
2.12 Tilsyn....5
3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning....5
3.1 Miljørisikoanalyse....5
3.2 Forebyggende tiltak....5
3.3 Etablering av beredskap....6
3.4 Varsling av akutt forurensning....6
4 Mudring av masser....6
4.1 Håndtering av mudrede masser....6
5 Sprengning....7
6 Kontroll og overvåking....7
6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram....7
6.2 Overvåking....7
6.3 Kvalitetssikring av målingene....8
7 Støy....8
8 Rapportering....8
Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.....9

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gis i forbindelse med legging av vannledning fra Baterød vannverk til landtak på Jellestad, i Sarpsborg kommune.

Tillatelsen omfatter mudring av 7352 m^3 ± 735 m^3 sediment og sprengning av 20 m^3 ± 5 m^3 fjell. Tillatelsen omfatter også tildekking av ledning med tilsideskjøvet masser og gabionmadrasser.

Alle arbeider skal gjennomføres i perioden 1. august – 1. april. Det tillates ikke å gjennomføre arbeider i Glomma eller Nipa mellom klokken 23:00 og 06:00.

Sarpsborg kommune, heretter kalt tiltakshaver, er ansvarlig for at vilkår i tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknaden, dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Statsforvalteren. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Statsforvalteren i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperret og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Statsforvalteren senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 8. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 8.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

2.7 Endring av vilkår
Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold
Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare
Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.
Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 3.4.

2.10 Internkontroll
Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette.[1] Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrolloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø
Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

2.12 Tilsyn
Tiltakshaver plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning
3.1 Miljørisikoanalyse
Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved tiltaket som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på tiltakshavers område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

[1] Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127.

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer.

3.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift[2]. Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Statsforvalteren i slike tilfeller. Kystverket er myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

4 Mudring av masser

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

Mudring skal gjennomføres mest mulig skånsomt under rolige strøm- og vindforhold og ved lav vannstand, for å begrense spredningen av partikler.

Det skal benyttes siltgardin under alle mudrearbeider i Glomma og Nipa. Siltgardinen må være i drift frem til arbeidene er ferdig og til eventuelle oppvirvlede partikler i vannmassene har sedimentert. Fjerning av siltgardin må gjøres på en måte som sikrer at partikler ikke spres. Siltgardinen skal leveres til godkjent avfallsmottak etter bruk.

Dersom det påtreffes avfall, skal dette sorteres og leveres til godkjent avfallsmottak. Farlig avfall skal deklareres gjennom avfallsdeklarering. Flytende avfall som måtte oppstå i forbindelse med mudrearbeidene skal samles opp. Det må etableres skriftlige rutiner for oppsamling av avfall som flyter i elva. Mengder og tidspunkt for opptak av masser, samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 8. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene, må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 8. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.1 Håndtering av mudrede masser

Det tillates at masser som er skjøvet til side brukes til å dekke over ledningen.
Masser som tas opp fra vannforekomsten er å anse som næringsavfall, og må leveres til godkjent mottak deponi/ behandlingsanlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene, eller nyttiggjøres, jf. forurensningsloven § 32. Det tillates kun nyttiggjøring av masser i tilstandsklasse I–II, jf. Miljødirektoratets veileder Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016). Masser i tilstandsklasse III–V skal leveres til godkjent mottak.

[2] Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269.

Mudrede sedimenter som er å anse som farlig avfall (tilstandsklasse V), jf. Miljødirektoratets veileder for *grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota* (M-608/2016), skal avfallsdeklareres og leveres til godkjent mottak for farlig avfall. Avfallsdeklarering gjøres gjennom www.avfallsdeklarering.no.

Dersom de mudrede massene skal avvannes, skal vannet renses før det slippes tilbake til sjø. Det rensede vannet skal slippes ut innenfor etablert siltgardin, og mengden suspendert stoff skal ikke overstige 100 mg/l ved utslipp. Muddermasser som er kategorisert som farlig avfall skal ikke avvannes, men leveres i sin helhet til godkjent mottak.

Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle overskuddsmasser er levert, jf. vilkår i punkt 8.

5 Sprengning

Tiltakshaver skal benytte den sprengningsteknikken som gir minst trykkbølger i vannet og minst mulig bruk av sprengstoff.

Før oppstart av sprengningsarbeidene skal alt løst sediment fjernes fra fjellet. Ladningene skal plasseres i fjellet og detoneres sekvensielt for å redusere styrken på trykkbølgene.
For å skremme vekk fugler, fisk og/eller sjøpattedyr fra området skal det detoneres en liten ladning i vannet før hovedladningen detoneres.

Det skal benyttes elektroniske tennsystemer for å redusere plastforsøpling. Eventuelt avfall fra sprengstoffet (fôringsrør og liknende) skal samles opp. Det må etableres skriftlige rutiner for oppsamling av avfall som flyter i elva.

Sprenging skal gjennomføres innenfor etablert siltgardin.

Mengder og tidspunkt for sprenging samt sprengningsdybde og sprengningssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår i punkt 8. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten. Dersom det oppstår avvik under arbeidene, må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 8. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

6 Kontroll og overvåking

6.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av arbeidene i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå i internkontrollen.

6.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst én referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene.
- Turbiditet i minst én målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger ca. 50 meter fra tiltaksområdet.

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet. Turbiditet skal også kontinuerlig måles i forbindelse med utslipp av vann fra avvanning av mudrede masser.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanse til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses.

Det tillates ikke mudring eller sprenging i vassdraget dersom turbiditetsmålere er ute av funksjon. Tiltakshaver må plassere turbiditetsmålerne på en måte som sikrer at målerne fanger opp forurensningen fra arbeidene i størst mulig grad. Valg av plassering skal forankres i den dokumenterte miljørisikovurderingen.

Det skal etableres et skriftlig måleprogram, samt en utslippskontroll for eventuelle muddermasser som skal avvannes. Måleprogrammet og utslippskontrollen skal sikre at utslippsvannet ikke overskrider 100 mg/l for suspendert stoff.

6.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonal standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

7 Støy

For utslipp av støy må tiltakshaver etterleve kravene i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021), som vist til i reguleringsplanen.

8 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Statsforvalteren senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet. Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av område hvor det har blitt foretatt mudring og sprengning (angitt på kart med koordinater), tidspunkt for mudring og sprengning, samt mengde masse mudret og sprengt.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger.
- Dersom aktuelt: dokumentasjon på at vann fra avvanning av masser overholder kravet om maksimalt 100 mg/l suspendert stoff ved utslipp.
- Dokumentasjon på disponering av oppgravde masser, evt. dokumentasjon på at oppgravde masser er levert til godkjent mottak.

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i punkt 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	**Vanlige forkortelser**
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2.2`,6,6`-tetrabromo-4,4`isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser	
Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C_{10} - C_{13} (kloralkaner C_{10} - C_{13})	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C_{14} - C_{17} (kloralkaner C_{14} - C_{17})	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Triklosan (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser
Muskxylen

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater	
Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP

2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol
Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)	
Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA
Tinnorganiske forbindelser	
Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Ftalater	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP
Bisfenol A	BPA
Siloksaner	
Dodekamethylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4
Benzotriazolbaserte UV-filtre	
2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 08.12.2022
Vår ref: 2022/30356
Deres dato:
Deres ref:

Sarpsborg kommune
Glengsgata 38
1706 SARPSBORG
Att.Martine Thorstensen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ane Igland Hellerslia, 32266859

Tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning i forbindelse med legging av vannledning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune kommune

Statsforvalteren i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Sarpsborg kommune, og gir tillatelse etter forurensningsloven til mudring og sprengning i forbindelse med legging av vannledning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Statsforvalteren fatter vedtak om gebyr på kr 35 000,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Statsforvalteren i Oslo og Viken viser til søknad mottatt 05.10.2022 fra Sarpsborg kommune, der det søkes om tillatelse til mudring og sprengning i forbindelse med legging av vannledning mellom Baterød vannverk (gbnr. 3003-1/3708) og landtak på Jellestad (gbnr. 3003-3/1047) i Glomma og Nipa.

Sammendrag av søknad
Det planlegges mudring og sprengning i forbindelse med legging av vannledning mellom Baterød vannverk og landtak på Jellestad. Vannledningen må i all hovedsak graves ned for å sikre fri ferdsel over ledningene, samt sikre ledningene mot frost. Isesjø vannverk er gammelt og slitt, og Nipa-prosjektet skal bidra til bedring av sikkerheten og kapasiteten i vannforsyningen til Sarpsborg på østsiden av Glomma ved at det bygges ny hovedledning direkte fra Baterød vannverk. Det er søkt om mudring av 7352 m^3 ± 735 m^3 sediment og sprengning av 20 m^3 ± 5 m^3 fjell. Etter at ledningen er lagt skal den dekkes over med 125 gabionmadrasser fylt med pukk. Anleggsoppstarten er planlagt til desember 2022 med ferdigstillelse i april 2024.

Høring
Statsforvalteren i Oslo og Viken har sendt søknaden på høring i tidsperioden 13.10.2022 til 10.11.2022. Søknaden er også lagt ut på Statsforvalterens nettsider.

Vi har mottatt to høringsuttalelser. Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene.

Kystverket
Tiltaket er søknadspliktig etter havne- og farvannsloven. Tiltaket ligger utenfor hoved- og biled og kommer ikke inn under havne- og farvannsloven § 14 tredje ledd. Det vil derfor være kommunal havnemyndighet som uttaler seg og eventuelt fatter vedtak etter havne- og farvannsloven i denne saken.

Svar fra Sarpsborg kommune
Havne- og farvannsmyndigheter for Sarpsborg kommune er Borg Havn IKS. COWI har vært i kontakt med Borg Havn (Joar Johansen, Plan- og utredningsleder). Borg Havn uttaler i epost at iht. § 2 i Havne- og farvannsloven faller tiltaksområdet utenfor loven, da det ligger ovenfor Sarpefossen og dermed ikke er farbar med fartøy fra sjøen.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Vannressursloven har flere alminnelige regler om vassdrag og grunnvann. Enhver skal opptre aktsomt for å unngå skade eller ulempe for allmenne eller private interesser, jf. aktsomhetsplikten i §§ 5 (vassdrag) og 43a (grunnvann). Med allmenne interesser menes bla. biologisk mangfold, kantvegetasjon, flom- og erosjonsfare, friluftsliv, m.m.

NVE ser fra søknaden at det også søkes om tillatelse for å iverksette fysiske tiltak i Glomma og Nipa etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, i tillegg til tillatelse etter forurensningsloven. Fylkeskommunens behandling etter forskrift om fysiske tiltak, og Statsforvalterens behandling etter forurensningsloven, vil etter NVEs vurdering tilstrekkelig ivareta allmenne interesser i vassdraget.

Det er mulighet for marin leire under elvebunnen på deler av strekningen der ledningen skal legges. Dette er aktsomhetsområder for kvikkleireskred. NVE tilråder at det utredes om de foreslåtte inngrepene i elvebunnen kan føre til fare for kvikkleireskred, jf. NVEs veileder 1/2019 Sikkerhet mot kvikkleireskred. Nødvendige avbøtende tiltak må gjennomføres ved behov, slik at sikkerhet mot skred blir ivaretatt.

Svar fra Sarpsborg kommune
Tiltaket gjennomføres så skånsomt som mulig, uten vesentlig skade eller ulempe for allmenne eller private interesser. Iht. § 1 i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag har Statsforvalteren ansvar for tiltak på strekninger som fører anadrome laksefisk eller kreps. Søknaden om tillatelse for å iverksette fysiske tiltak i Glomma og Nipa etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag er sendt til Statsforvalteren siden vassdraget fører kreps. Utredning av områdestabilitet for sjøledning er gjennomført. Det er utarbeidet en geoteknisk prosjekteringsrapport datert 24.08.2022. Samlet vurdering fra prosjekteringsrapporten er som følger: «*Da topografien ingen steder indikere risiko for skred iht. NVE kvikkleire veileder 1/2019, betraktes områdestabiliteten for ivaretatt og kan lukkes her*.»

Statsforvalterens vurdering

Generelt
Forurensningsforskriften kapittel 22 fastsetter et generelt forbud mot mudring, dumping og utfylling fra sjøgående fartøy. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til slike aktiviteter i medhold av forurensningsforskriften § 22-6. I forurensningsforskriften defineres mudring som «enhver forsettlig forflytning av masser fra bunnen, herunder slamsuging, forskyvning eller fjerning av bunnsedimenter», jf. § 22-2 bokstav d. Det følger av § 22-3 at mudring alltid krever en tillatelse fra forurensningsmyndigheten. Imidlertid presiseres det at mudring ikke omfatter «oppvirvling som følge av normale aktiviteter i sjø eller vassdrag», jf. § 22-2 bokstav d.

I det omsøkte tiltaket er formålet med mudringen å legge ny vannledning. Miljødirektoratet har i sin praksis lagt til grunn at legging av sjøkabler/ledninger er en normal aktivitet. Legging av sjøkabler/ledninger reguleres derfor i stedet direkte av forurensningsloven § 7, jf. § 8. Slike tiltak er en form for midlertidig anleggsvirksomhet. «Vanlig forurensning» fra midlertidig anleggsvirksomhet er tillatt uten tillatelse, jf. § 8 første ledd nr. 3. Forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet som pga. art, omfang eller virkning ikke kan regnes som vanlig forurensning, krever derimot tillatelse etter § 11. Dette må vurderes i den enkelte sak i lys av forurensningssituasjonen i området og tiltakets mulige påvirkninger på naturverdier. I foreliggende sak søkes det om å mudre 7352 m^3 ± 735 m^3 sediment. Det er altså snakk om relativt store mengder sediment som ønskes mudres og tiltaket medfører dermed risiko for forurensning som ikke kan regnes som vanlig forurensning. Tiltaket må derfor vurderes etter forurensningsloven § 11.

Etter forurensningsloven § 11 kan forurensningsmyndigheten gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis etter § 11 og fastsetter vilkårene etter § 16, legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. § 11 femte ledd. Statsforvalteren er forurensningsmyndighet etter forurensningsloven for arbeid som kan medføre forurensninger i sjø eller vassdrag, jf. rundskriv T-3/12.Statsforvalteren vurderer også søknad om tillatelse opp mot vannforskriften § 4, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand».

I tillegg skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7, vurderes etter prinsippene i §§ 8–12 i samme lov. Prinsippene som skal tas i betraktning er vitenskapelig kunnskapsgrunnlag, føre-var-prinsippet, samlet belastning, tiltakshaver skal betale, og miljøforsvarlige teknikker.

Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom tiltakshaver senere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn beskrevet i søknaden, må det søkes på nytt.

Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Vurdering av forurensningspotensial
Fysiske tiltak i sjø som mudring og sprengning påvirker vannmiljøet. En konsekvens av slike tiltak kan være at sediment virvles opp og at omkringliggende områder nedslammes. Mudring og sprengning i forurenset sediment kan i tillegg medføre spredning av tungmetaller og organiske miljøgifter.

Det er gjennomført sedimentundersøkelser i tiltaksområdet. Undersøkelsene viser at området er forurenset med sink, antracen og TBT i tilstandsklasse III, jf. Miljødirektoratets veileder *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016)*. Ettersom det er påvist at sjøbunnen i tiltaksområdet er forurenset, mener Statsforvalteren det er viktig at tiltakshaver gjennomfører avbøtende tiltak for å forhindre partikkelspredning i vannmiljøet.

På bakgrunn av forurensningssituasjonen i tiltaksområdet stiller vi krav om at tiltakshaver skal etablere partikkelsperre (siltgardin) ved alle mudre- og sprengningsarbeider som skal gjennomføres i sammenheng med tiltaket. Siltgardin må være i drift frem til arbeidene er ferdig og eventuelle oppvirvlede partikler i vannmassene har sedimentert. Ved mudring og sprengning skal det også gjennomføres turbiditetsmålinger under anleggsperioden. Turbiditeten skal måles ved minst én stasjon som er direkte påvirket av anleggsarbeidene og ved en referansestasjon som ikke er påvirket. Tiltakshaver må plassere turbiditetsmålerne på en måte som sikrer at målerne fanger opp forurensningen fra arbeidene i størst mulig grad. Valg av plassering skal forankres i den dokumenterte miljørisikovurderingen. Hvis turbiditeten overskrider 10 NTU over referansenivået i 20 minutter, må arbeidet stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdi. Det tillates ikke mudring eller sprengning dersom turbiditetsmålerne er ute av drift.

Det beskrives i søknaden at masser fra mudringen ikke skal tas opp på land, men kun skyves til side på elvebunnen. Etter at ledningen er lagt, skal disse massene skyves tilbake for å dekke over ledningen. Ettersom det kun er snakk om lettere forurensede sedimenter i tiltaksområdet (rett over tilstandsklasse III for tre komponenter) vurderer vi det slik at det vil være mindre forurensende å gjennomføre tiltaket på denne måten, i stedet for å ta opp massene gjennom vannsøylen og tilføre nye masser.

Vi minner om at eventuelle sedimenter som tas opp på lekter eller land anses som næringsavfall og skal leveres til godkjent mottak eller nyttiggjøres i henhold til avfallsregelverket. Det tillates kun nyttiggjøring av masser i tilstandsklasse I–II, jf. Miljødirektoratets veileder *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota (M-608/2016)*. Masser i tilstandsklasse III–V skal leveres til godkjent mottak med tillatelse etter forurensningsloven. Tiltakshaver plikter å dokumentere hvor alle avfallsfraksjoner og overskuddsmasser er levert, og at eventuelt farlig avfall blir deklarert gjennom www.avfallsdeklarering.no. Dersom de mudrede massene skal avvannes, skal vannet renses før det slippes tilbake til sjø. Det rensede vannet skal slippes ut innenfor etablert siltgardin, og mengden suspendert stoff skal ikke overstige 100 mg/l ved utslipp.

Statsforvalteren vurderer at de fastsatte vilkårene i tillatelsen vil sikre at forurensningen fra arbeidene holdes innenfor et akseptabelt nivå. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere sine utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Ifølge databasen OslofjordGIS (2022) er det registrert makrellterne, fiskemåke, vipe, hettemåke, storskarv, vepsevåk, vandrefalk og fiskeørn i tiltaksområdet. Det er ifølge Artsdatabanken (2022) registret laks i Glomma. Det var edelkreps i Glomma tidligere, men det er usikkert om det er edelkreps i vassdraget nå, siden det har kommet signalkreps med pest litt lenger opp i vassdraget.

I forbindelse med etablering av ledningsgrøft søkes det om tillatelse til sprengning.
Sprengning er en form for impulsstøy med høy energi. Trykkbølger fra sprengning kan forårsake fysiske skader, stressreaksjoner og død hos organismer i influensområdet. I tillegg kan sprengning forårsake dannelsen av skarpe partikler som kan sette seg fast og skade gjellene til fisk og andre dyr. Støy fra sprengningen vil også kunne forstyrre fugler som hekker i området. Selv korte forstyrrelser i hekketiden kan spolere en hel hekkesesong ved at foreldrene blir for lenge borte fra egg og små unger. For å ivareta naturmangfoldet i området stiller Statsforvalteren krav til gjennomføring av sprengningsarbeidene. Før oppstart av sprengningsarbeidene skal alt løst sediment fjernes fra fjellet. Ladningene skal plasseres i fjellet og detoneres sekvensielt for å redusere styrken på trykkbølgene. Det skal detoneres en liten ladning i vannet før hovedladningen detoneres. Hensikten med dette er å skremme vekk fugler, fisk og/eller sjøpattedyr fra området. Statsforvalteren stiller også krav om at tiltakshaver benytter den sprengningsteknikken som gir minst trykkbølger i vannet og minst mulig bruk av sprengstoff. Det skal benyttes elektroniske tennsystemer for å redusere plastforsøpling. Eventuelt avfall fra sprengstoffet (fôringsrør og liknende) må samles opp. Sprengningsarbeidene skal gjennomføres innenfor siltgardin.

Av hensyn til fisk og fugl stiller Statsforvalteren krav om at mudring kun skal skje i perioden 1. november – 1. april, mens sprengning kun skal skje i perioden 1. desember – 1. april. Det tillates ikke å gjennomføre arbeider i Glomma eller Nipa mellom klokken 23:00 og 06:00.

Søknaden og Statsforvalterens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Føre-var-prinsippet, jf. § 9, får derfor ikke anvendelse i dette tilfellet. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Statsforvalteren anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Statsforvalteren minner om at det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å unngå og begrense skader på naturmangfoldet, jf. § 11. Tiltakshaver er også pliktig til å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Statsforvalteren vurderer det slik at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften
Glomma har ID 002-1519-R i forvaltningsdatabasen Vann-Nett. Glomma er karakterisert som svært stor, moderat kalkrik og humøs. Vann-Nett har vurdert økologisk tilstand som «moderat» i hovedsak grunnet verdiene for kvalitetselementet *bunnfauna* og metallinnholdet av krom, kobber og sink. Den kjemiske tilstanden er vurdert som «dårlig» grunnet funn av benzoperylen, indenopyren, benzofluoranten og benzopyrene i vannmassene. Vannforekomsten er i noen grad påvirket av diffus avrenning fra byer/tettsteder, fulldyrket mark og spillvannslekkasje, samt punktutslipp fra regnvannsoverløp.

Nipa har ID 002-4211-R i Vann-Nett. Elva er karakterisert som middels til stor, moderat kalkrik og humøs. Den økologiske tilstanden er vurdert som «dårlig» grunnet begroingsalger og bunnfauna. Den kjemiske tilstanden er «udefinert». Vannforekomsten er i middels grad påvirket av diffus

avrenning fra spredt bebyggelse og fulldyrket mark, og i stor grad påvirket av punktutslipp fra regnvannsoverløp.

I henhold til § 4 i vannforskriften skal tilstanden i overflatevann beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand. Ny aktivitet og inngrep skal derfor ikke medføre forringelse eller vanskeligjøre oppnåelse av miljømål som er satt.

Mudring og sprengning vil påvirke vannmiljøet i resipienten. Graden av påvirkning avhenger blant annet av størrelsen på resipienten, tiltakets omfang og bruk av avbøtende tiltak. I denne saken vurderer Statsforvalteren at størrelsen på vannforekomsten og omfanget av tiltaket er av den grad at miljøtilstanden i vannforekomsten ikke vil bli vesentlig påvirket av arbeidene. Mudre- og sprengningsarbeidene i Glomma og Nipa vil føre til en midlertidig økning av mengden partikler i vannet, og dette vil påvirke vannkvaliteten lokalt i tiltaksområdet. Strømforholdene i elva vil imidlertid føre til en fortynning av partikkelkonsentrasjonen, slik at vannkvaliteten gjenopprettes over tid. Så fremt arbeidene gjennomføres i tråd med vilkår i tillatelsen, vurderer vi at tiltaket ikke vil føre til varig forringelse av vannkvaliteten eller vanskeliggjøre oppnåelsen av de fastsatte miljømålene.

Samfunnsmessige forhold
I henhold til forurensningsloven § 11 femte ledd, skal de forurensningsmessige ulempene ved et tiltak sammenholdes med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Jo lavere samfunnsnytten er, desto lavere er terskelen for å avslå søknaden. Når samfunnsnytten av et tiltak er betydelig, så vil dette kunne veie opp for noen av de miljømessige ulempene som tiltaket vil medføre.

Vannledninger er kritisk infrastruktur. Å sikre en god og trygg vannforsyning er avgjørende for folks helse og velvære. Det omsøkte tiltaket vil bidra til å sikre en tilfredsstillende vannforsyning til østsiden av Glomma. Sett i lys av dette vurderer Statsforvalteren at tiltaket har stor samfunnsnytte.

Mudre- og sprengningsarbeidene vil forårsake støy og partikkelspredning som kan virke sjenerende for nærmiljøet. Statsforvalteren vurderer at dette er ulemper av midlertidig karakter, som vil være begrenset til anleggsperiodens varighet. Vi vurderer at samfunnsnytten av tiltaket veier tyngre enn de samfunnsmessige og miljømessige ulempene som tiltaket vil kunne medføre.

Vurdering etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag
Det kreves tillatelse for å sette i verk fysiske tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer, jf. forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1 første ledd bokstav a. Tiltaket som planlegges gjennomført vil føre til partikkelspredning i vassdraget som vil kunne føre til forringelse av produksjonsmulighetene for laks. Vi mener likevel det ikke er nødvendig å gi en særskilt tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, da vilkårene i tillatelsen etter forurensningsloven dekker dette.

Forhold til plan
Tiltaket ligger innenfor kommuneplanens arealdel 2015–2026. Området har arealformål: «Bruk og vern av vassdrag med tilhørende strandsone». Det er ingen aktuelle reguleringsplaner for de berørte arealene i vassdraget. Det ble gitt dispensasjon fra kommuneplanens arealdel 05.09.2022.

Konklusjon
Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnytten overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til tiltaket. Statsforvalteren gir derfor Sarpsborg kommune tillatelse til mudring og sprengning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune. Søknaden er også vurdert etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og vannforskriften. Naturmangfoldlovens prinsipper har blitt vektlagt i vurderingen. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse
Statsforvalteren gir Sarpsborg kommune tillatelse til mudring og sprengning i Glomma og Nipa i Sarpsborg kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr
Vi viser til varsel om gebyr datert 11.10.2022. Vi varslet sats 6 som i 2022 utgjør kr. 35 000,- for behandling av søknaden.

Statsforvalteren vedtar at sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Sarpsborg kommune skal betale kr. 35 000,- for Statsforvalterens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Gebyret fastsettes på bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i sammenheng med behandling av søknaden. Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Dette inkluderer gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Statsforvalteren inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang
Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes, jf.

§ 32. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Ane Igland Hellerslia
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Tillatelse med vilkår - Statsforvalteren

Kopi til:

KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
COWI AS			Fredrikstad